

Algemene beschouwingen 13 juni 1e termijn. CDA O-IJ

Algemene beschouwingen oktober 2018: Korte terugblik

Als we terug kijken op de beschouwing van 2018 zien we daar al dat de fractie van het CDA sprak over een grote bedreiging, de bedreiging kwam in de vorm van grote tekorten in het Sociaal Domein. De grote veroorzaker kennen we, dat is de jeugdzorg. Veroorzaakt door het overhevelen van de landelijke en provinciale financiering naar de gemeente. Ook de Wet Maatschappelijke Ondersteuning levert een bijdrage aan de grote tekorten. Ondanks de inspanningen van de raad, de ambtenaren en de wethouders is het helaas niet gelukt om deze tekorten in te perken. De 2e “zure” appel ligt voor.

Er is een bestuursopdracht opgesteld. Wé kennen hem in de raad ondertussen allemaal; Transformatie in de kijk op zorg en hulp voor jeugd en gezin.

Daarin gaat de gemeente vanuit de volgende 3 uitgangspunten werken:

- Normaliseren
- Voorkomen (=preventie)
- Innoveren/samenwerken

Graag willen wij 1 alinea uit de bestuursopdracht met u delen.

-Hoewel er goede kanten aan dit systeem zitten, moeten we concluderen dat er iets fundamenteels ontbreekt. Dit systeem is leeg, koud en kleurloos. Als een leven zonder ziel. In onze overtuiging is het juist essentieel dat er ruimte is voor bezieling. Voor liefde , aandacht en betrokkenheid. Dat kan alleen door de mens centraal te zetten. We willen daarom juist buiten bestaande kaders en werkwijzen treden om echt te doen wat nodig is en echt aan te sluiten bij de leefwereld van onze inwoners.

Waar gaat het nu echt om? Stelt u zich die vraag. De fractie van het CDA heeft met elkaar geworsteld over deze vraag. Willen wij nu op de centen gaan zitten en alles op alles zetten om de begroting van volgend jaar op orde te hebben? Of kiezen wij voor onze kinderen en toekomstige kinderen. En kiezen we voor maatwerk en een stevige solide basis in onze uitvoeringstaak Jeugdzorg.

Wij hebben gekozen voor de laatste optie. Wij horen onze collega raadsleden denken “dit is niet des CDA”. Maar het tegendeel is waar. Rentmeesterschap is meer in dan alleen een kasboek op orde maken en houden. Het gaat er ook om dat we onze wereld beter door geven aan onze kinderen. En juist dit is zo belangrijk. Om dat te bereiken hebben we nu een sterk uitvoeringsbeleid in de Jeugdzorg nodig. Een jeugdzorg waar onze kinderen veilig terecht kunnen, zonder wachtlijsten. Hier moet elk kind de juiste zorg en hulpverlening krijgen. Zo wordt hun basis sterk en dat komt ten goede aan hen en hun kinderen.

Tijdens de intocht van de Ulfse vierdaagse sprak ik iemand die werkt in de jeugdzorg. Hij zorgt met hart en ziel voor jongeren. Probeert ze met hart en ziel de gemiste liefde en wat houvast te geven. Tijdens het verblijf in de instelling gaat het goed. Maar zodra de jongeren buiten het bereik van deze instelling komen, valt die liefde en houvast weg. Hierdoor kunnen de jongeren vaak niet vast houden aan hun voornemens en vervallen in oud gedrag. Te vaak komt er weer ontsporing om de hoek komt kijken. Wat kunnen we doen om deze recidive te laten stoppen? Onze gemeente staat juist voor deze uitdaging. Het fantastische werk dat in dit soort instellingen gedaan wordt, moet niet teniet gedaan worden doordat het na traject niet op orde is. Een manier van investeren in zorg, die meer oplevert dan het kost. Naar juist dit soort voorbeelden zijn wij op zoek. De zorg die geleverd wordt is goed, maar hoe maken we de uitkomsten nog beter?

Kinderen die in hun leven te maken krijgen met jeugdzorg, komen daar niet altijd beter vanaf. Uithuisplaatsingen, opvang en tehuizen kunnen soms meer schade berokkenen dan goed doen. Helaas werd dit maar al te duidelijk uit een rapport dat afgelopen woensdag werd gepresenteerd. Het is wel belangrijk om te kijken naar de tijdspanne waarin dit onderzoek is gedaan. Het ging over de periode tussen 1945 en nu. We mogen hopen dat er in de tussen tijd veel veranderd is. Jeugdzorg is niet zaligmakend, maar sommige kinderen hebben hulp nodig. Hebben daar recht op en moeten dit ook ontvangen. Laten wij staan voor een beleid waarin goede en noodzakelijke hulp wordt geleverd, maar waar we ook kijken naar andere oplossingen die dichterbij huis liggen. Te denken valt bijvoorbeeld aan een project steungezin dat in Almelo is gestart op initiatief van Yunio. Kinderen krijgen een plekje bij iemand in de buurt, om gewoon paar uur mee te draaien in een ander gezin. Een paar uur rust kan soms al wonderen doen voor een overspannen moeder, een gestreste vader en een hyperactief kind.

Hebben de gemeenten te makkelijk gedacht? Hebben ze de kosten van de uitvoering van Jeugdzorg onderschat? Waarschijnlijk was deze transitie goed gegaan als onze overheid geen bezuinigings maatregelen had opgelegd tijdens en na de invoering van de transitie? Wij kunnen dagelijks de artikelen in de krant lezen en ook in diverse televisie programma's zien dat het niet zo gemakkelijk is. Er is bijna geen gemeente in Nederland die geen moeite heeft bij de uitvoering en het op orde houden van de financiën. Het is een zeer moeilijk uitvoerbaar dossier waar ook onze ambtenaren een kwaliteit slag moeten maken. Neem bijvoorbeeld de aantallen zorgaanbieders, het zijn er bij ons nu ruim 200! We zullen naar een andere uitvoering moeten waarbij we meer met minder moeten doen.

Wij hebben net van het college en onze wethouder gehoord over de plannen rond de uitvoering van de Participatiewet. Wat dit precies voor onze begroting gaat betekenen weten wij nog niet. Het CDA beseft dat dit voor nu betekent investeren in onze organisatie, in de omslag. We vertrouwen op onze ambtenaren die een duidelijke koers hebben ingezet waarbij er nog keuze momenten komen.

We zullen opzoek moeten naar een balans. Een balans tussen noodzakelijke zorg en uitgaven. Een balans tussen inkomsten en mensen. Een balans die wringt, pijn kan doen en zeker niet des CDA is. Maar samen moeten we kijken hoe we er komen. Het CDA staat voor zorgen voor elkaar en omkijken naar elkaar. Voorkomen is beter dan genezen, maar nu de balans kwijt is moeten we investeren. Genezen én zorgen, een hele uitdaging.

Wanneer je puur cijfermatig naar de voorjaarsnota kijkt dan kun je vaststellen dat de (komende) begroting wel in balans is. Echter het structurele karkater van de tekorten op het Sociaal Domein beïnvloeden de gehele begroting negatief. Hierdoor is onze financiële armslag zeer beperkt geworden.

Wat willen wij de raad en het College meegeven in de zoektocht naar balans in de begroting.

- Het rijk gaat waarschijnlijk slechts incidenteel een bijdrage leveren ter compensatie van de tekorten. We kunnen hierbij niet rekenen op de overheid. We zullen dus zelf moeten zoeken naar een passende en blijvende oplossing.
- De ingeslagen weg (de bestuursopdracht) van het College steunen wij volledig. Normaliseren, voorkomen en innoveren in plaats van de jus van de samenleving ontnemen.
- De overschrijding op sociaal domein mag en kan niet ten kostte gaan van onze inwoners. Geen extra OZB verhoging of het korten op subsidies. Dit is een principiële keuze van onze fractie. Hiermee laten wij het solidariteitsprincipe tijdens deze crisis los.
- De fractie CDA O-IJ is bereid om de afspraken voor wat betreft de schuldenlast uit het coalitie programma los te laten. Om zo de rekeningen te kunnen blijven betalen.
- Toekomstige noodzakelijke en of gewenste investeringen die ons verder brengen als gemeente doorzetten. Als voorbeeld Hofskamp Oost3. Investeren is soms nodig om uit de financiële malaise te komen.

Naast de tekorten op het Sociale Domein zien we nu ook financiële uitdagingen ontstaan bij diverse gemeenschappelijke regelingen. We noemen dan bijvoorbeeld de budgetten van de Veiligheidsregio NO Gelderland en de Omgevingsdienst Achterhoek. Het college geeft bij deze zeer belangrijke diensten aan, zich bewust te zijn van het feit dat dit geen open einde budgetten kunnen en mogen zijn. Ook hier zal dus goed gekeken moeten worden naar de taken en uitgaven van de diensten en het CDA zal er op toezien dat wij als raad de kaders blijven stellen. Binnen budget blijven is wellicht een enorme opgave, maar wel een opgave waar we streng op willen toezien.

Onze begroting wordt beoordeeld door de provincie op bepaalde kengetallen. In de auditcommissie hebben we hierover gesproken. Voor ons is niet duidelijk waar het verschil in kengetallen vandaan komt. Het lijkt ons goed om in september hierover de discussie aan te gaan met de raad en de provincie.